

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angst

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angst", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angst*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 119. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698092024272/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angst

er det der igjen heelt og fuldstændigt. Det lader sig ikke indarbejde eller gjenarbejde i nogen Continuitet, men det, der saaledes ytrer sig, er netop det Pludselige.

Dersom nu det Dæmoniske var noget Somatisk, da vilde det aldrig være det Pludselige. Naar Feberen, eller Sindssvagheden o. s. v. kommer igjen, da opdager man dog tilsidst en Lov derfor, og denne Lov ophæver dog det Pludselige til en vis Grad. Men det Pludselige kjen-der ingen Lov. Det hører ikke hjemme i Naturphenomenerne, men er et psykisk, er Ufrihedens Ytring.

Det Pludselige er som det Dæmoniske Angst for det Gode. Det Gode betyder her Continuiteten; thi Frelsens første Ytring er Continuiteten. Medens da Individualitetens Liv gaar hen i Continuitet til en vis Grad med Livet, bevarer Indesluttetheden sig i ham som et Continuitetens-Abacadabra, der kun communicerer med sig selv, og derfor bestandig er som det Pludselige.

I Forhold til Indesluttethedens Indhold kan det Pludselige betyde det Forfærdelige, men det Pludseliges Virkning kan ogsaa for lagttagøren vise sig comisk. I denne Henseende har enhver Individualitet lidt af dette Pludselige, ligesom enhver Individualitet har lidt af en fix Idee.

Videre vil jeg ikke udføre dette, kun for at hævde min Kategorie vil jeg minde om, at det Pludselige altid har sin Grund i Angst for det Gode, fordi der er noget, som Friheden ikke vil gjenstrænge. I de Formationer, der ligge i Angst for det Onde, vil til det Pludselige svare Svaghed.

Vil man paa anden Maade tydeliggjøre sig, hvorledes det Dæmoniske er det Pludselige, da kan man reent æstetisk overveie det Spørgsmaal, hvordan det Dæmoniske bedst lader sig fremstille. Vil man fremstille en Mephistopheles, da kan man gerne give ham Replikken, hvis man mere ønsker at bruge ham som en Virkekraft i den dramatiske Handling, end egentlig at opfatte ham. Mephistopheles bliver da ikke egentlig selv fremstillet, men forflygtet til et ondskabsfuldt vittigt, intrigant Hoved. Dette er dog en Forflygtelse, hvorimod et Folkesagn allerede har seet det Rette. Det fortæller, at Djævelen sad i 3000 Aar og spekulerede paa at styrte Mennesket – da udfandt han det endelige. Eftertrykket ligger her paa de 3000 Aar, og den Forestilling, dette Tal fremkalder, er netop Forestillingen om det Dæmonisks rugende Indesluttethed. Vil man nu ikke paa hin